

PREMIEROWY POKAZ OBRAZU

AUGUSTA LUDWIGA MOSTA

„Wizyta w galerii” to już trzynasty obraz Augusta Ludwiga Mosta w kolekcji Muzeum Narodowego w Szczecinie (obok zawierającej 70 prac „Teki Mosta” oraz szkicowników artysty). Dzieło zostało zakupione przez Towarzystwo Przyjaciół Muzeum Narodowego w Szczecinie, stanowi długoterminowy depozyt w szczecińskim muzeum.

Obraz „Wizyta w galerii” Augusta Ludwiga Mosta można oglądać od najbliższego czwartku, 8 października 2020 roku, w Gabinecie biedermeieru (II piętro) w Muzeum Narodowym w Szczecinie - Muzeum Historii Szczecina (Ratusz Staromiejski, ul. Księcia Mściwoja 8). Muzeum jest czynne od czwartku do niedzieli między 12.00 a 18.00.

Dla zwiedzających Muzeum przygotowało także specjalny folder z biogramem artysty oraz opisami wszystkich dzieł Augusta Ludwiga Mosta w swojej kolekcji.

Obraz przedstawia współczesną malarzowi wizytę w galerii malarstwa. Jest on po części refleksją artysty nad własną profesją i percepcją efektów własnej pracy – dzieł, które tworzone są z myślą o odbiorcach. Jednak przede wszystkim obraz jest anegdotyczną sceną rodzajową, podpatrzoną przez Mosta być może w monachijskiej Starej Pinakotece, ukazującą nie tylko poczucie humoru artysty, ale także zdradzającą jego zainteresowania kulturą regionalną.

Oto galerię malarstwa odwiedziła chłopska rodzina ubrana w stroje noszone w regionie Schwalm, na południe od Kassel w Hesji (Schwälmertrachten). Przyglądając się wiszącemu na ścianie aktowi kobiecemu dwie młode dziewczyny reagują żywiołowym śmiechem, stojący obok mężczyzna, prawdopodobnie ich ojciec, wpatruje się w dzieło z wyraźnym zachwytem, zaś towarzysząca mu żona – przygląda się czytelną na twarzy dezaprobatą.

Wokół inni zwiedzający oglądają zgromadzone w świątyni sztuki dzieła: mężczyzna w głębi przez lornetkę przygląda się wysoko zawieszonemu obrazowi, inny siedzący na kanapie oddaje się lekturze katalogu, obok niego leżą cylinder, rękawiczki i laseczka. Być może na zamówienie tego eleganckiego mężczyzny, sportretowanego w kadrze kompozycji, powstał w 1849 roku ten obraz.

AUGUST LUDWIG MOST: BIOGRAM

Carl August Ludwig Most – urodzony 10 marca 1807 r. jako siódmy syn Anny Charlotty z domu Engel i Johanna Christiana Mosta, ślusarza, członka starszyny cechu – edukację artystyczną rozpoczął w tradycyjny sposób, terminując jako czeladnik u stargardzkiego mistrza Thielego, w 1825 r. uzyskując stosowny dyplom. Jego pilność i zdradzany talent, a przypuszczalnie także wsparcie rodzinnego domu, umożliwiły mu dalszą naukę w Królewskiej Pruskiej Akademii Sztuki w Berlinie (Königliche Preußische Akademie der Künste). Studia podjął w 1825 r. i kontynuował do 1830 r. Początkowo uczęszczał do klasy rysunku Ferdinanda Collmanna (1763–1837). W 1826 r. uczył się w klasie krajobrazu Petera Ludwiga Lütkego (1759–1831), znanego pejzażyisty i grafika, ojca Ludwiga Eduarda, oraz

w klasie gipsu Johanna Gottfrieda Niedlicha (1766–1837), artysty specjalizującego się w malarstwie historycznym. Już od drugiego roku studiów zaczął pokazywać swoje dzieła na wystawach berlińskiej akademii i czynił to regularnie aż do lat 50. XIX stulecia. W 1828 r. na krótko wrócił na Pomorze i pracował w Stargardzie. Jednocześnie nadal kształcił się w pracowni berlińskiego malarza historycznego Heinricha Lengericha (1790–1865), notabene swego krajana. W 1829 r. między innymi pobierał lekcje rysowania z żywego modelu u Johanna Gottfrieda Schadowa (1764–1850) – ówczesnego dyrektora akademii. W tym samym roku wstąpił do działającego w Berlinie związku zrzeszającego młodych artystów – Verein jüngerer Künstler. Następnym etapem doskonalenia zawodowego Augusta Ludwiga Mosta było Drezno, gdzie rozpoczął samodzielną działalność twórczą, a także założył rodzinę, poślubiając w 1831 r. Karoline Krüger (1805–1840), a po jej śmierci ożenił się powtórnie z Laurą Fritz (1812–1900). W Dreźnie urodziło się dwoje z sześciorga jego dzieci, co znalazło wyraz w powstających wówczas obrazach. W 1834 r. artysta powrócił do rodzinnego Szczecina. Już wkrótce po powrocie zorganizował pierwszą szczecińską wystawę dotychczasowego dorobku – warto w tym miejscu zaznaczyć, że była to w Szczecinie pierwsza wystawa poświęcona jednemu artyście. Ludwig August Most był, obok Petera Heinricha Remy'ego, teologa i prawnika, oraz Karla Friedricha Wilhelma, dyrektora gimnazjum Fundacji Mariackiej, wśród inicjatorów powstania pierwszego szczecińskiego stowarzyszenia Kunstverein für Pommern, którego celem było kształtowanie i zaspokajanie potrzeb estetycznych mieszczaństwa oraz rozwój miejscowego środowiska twórczego. Stowarzyszenie organizowało wystawy, sprzedawało obrazy oraz rozlosowywało pośród członków oryginalne dzieła. August Ludwig Most uczestniczył regularnie w tych wystawach aż po rok 1873. Potrzeba utrzymania powiększającej się rodziny, a przede wszystkim zamiłowanie do pracy z dziećmi i młodzieżą spowodowały, że w grudniu 1841 r. został nauczycielem rysunku w szczecińskich szkołach średnich, początkowo w Gimnazjum Fundacji Mariackiej, następnie również w Szkole im. Fryderyka Wilhelma, a od 1871 r. także w Gimnazjum Miejskim. Most był cenionym portrecistą – jego konterfekty zdobyły zarówno szczecińskie wnętrza publiczne (był m.in. twórcą galerii książąt pomorskich i profesorów wspomnianego Gimnazjum Fundacji Mariackiej), jak i prywatne, szczecińskie i pomorskie salony bogatego mieszczaństwa i arystokracji. Specjalizował się w scenach rodzajowych. Liczne kompozycje malarza, podobnie jak dziewiętnastowieczna powieść realistyczna, zdają się być zwierciadłem, w którym przegląda się codzienność – czasem nieco poprawiona i wystylizowana. Naturalistyczny sposób przedstawienia przywodzi skojarzenia z obrazami holenderskich mistrzów XVII w. Zapoczątkowane w dobie biedermeieru, popularne przez cały XIX wiek, sceny rodzajowe rozgrywane się w obojętnych stały się typowym, odpowiadającym mieszczańskiemu gustowi, elementem wyposażenia wnętrz, zyskały obiegowe określenie „pseudoholendrów”. W wielu obrazach Mosta widoczne jest również jego zainteresowanie lokalnymi, pomorskimi motywami folklorystycznymi – zarówno w wyglądzie osób, jak i wewnątrz oraz sprzętów. Wywodzące się z ducha romantyzmu zainteresowanie Mosta folklorem wpisuje jego twórczość w nurt popularnych w Niemczech etnograficznych przedstawień rodzajowych 1. poł. XIX w. Czasem podejmował także cenione wśród odbiorców weduty i widoki architektury oraz pejzaże, zazwyczaj wzbogacając je rodzajowym sztafażem. Malował ponadto kopie obrazów dawnych mistrzów. Wśród jego uczniów był m.in. ceniony współcześnie Eugen Dekkert (1865–1956). Był czynny zawodowo aż do śmierci 27 czerwca 1883 r. Pochowany został na położonym za Bramą Królewską Cmentarzu Grabowskim.

Oprac. dr Dariusz Kacprzak, dr Ewa Gwiazdowska

